

Posudek vedoucího diplomové práce

Markéta Janková: *Analýza problematiky české hudební deklamace v koncepcích Hostinského a Krásnohorské v rámci „boje o Smetanu“ v 70. a 80. letech 19. století.*
Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra estetiky, 2023, 74 s.

Markéta Janková se ve své diplomové práci zaměřila na výzkum a zhodnocení vývoje teorie české hudební deklamace v kontextu utváření ideje české národní hudby v druhé polovině 19. století. Diplomantka se soustředila na identifikaci základních pramenů, které souvisejí s hlavním předmětem práce. Pramenný výzkum prokázal, že hlavními tvůrci teorie české hudební deklamace byli Otakar Hostinský a Eliška Krásnohorská. Z tohoto důvodu se koncipování práce opíralo o metodologii rekonstrukce postupného utváření ideje správné české hudební deklamace, která byla doplněna metodologií výzkumu institucí, které hrály klíčovou roli při koncipování této ideje.

Obsahová struktura práce je založena na postupném rozkrývání geneze teorie správné české hudební deklamace. V první fázi se soustředí na podněty, které vedly k tomu, že se otázka hudební deklamace vůbec stala důležitým dobovým tématem. Správně jako základní podnět identifikuje spor o tzv. „wagnerianismus“ v české hudbě, který vedl k vytvoření dvou zcela protichůdných názorových proudů, do centra pozornosti vtáhl především problematiku operního díla a Hostinského aktivoval k jednoznačnému publikovanému stanovisku v jeho článku „*Wagnerianismus“ a česká národní opera*, že také pro českou národní hudbu se musí stát základem Wagnerova idea vytvoření německé národní hudby primárně na základě jazykovém. Diplomová práce na základě analýzy dobových pramenů prokazuje, že právě tento impuls byl prvotním základem pro koncipování samotné teorie české hudební deklamace jako hlavního východiska pro vytvoření české národní hudby. Současně diplomantka dokázala plasticky popsat celkový kontext ostrých dobových sporů k tomuto tématu, který nakonec vyústil do boje o jednoho skladatele, Bedřicha Smetanu. Zcela správně je v práci zdůrazněn podíl vývoje nové české hudební kritiky a souvislost se vznikem nových hudebních časopisů, které pro znesvářené strany sporu představovaly striktně oddělenou základnu, kterou využívaly pro prezentování odlišných názorů. Představení podstaty dobových estetických sporů lze ocenit jako přínos diplomové práce, protože umožnil adekvátně zhodnotit koncipování samotné teorie české hudební deklamace jako dílčí součásti dobových názorových střetů. Autorčin popis postupného formování teorie české hudební deklamace je založen na důkladné analýze pramenů a vykazuje výborné proniknutí do podstaty problematiky. Celkově tak diplomová práce představuje první komplexní pohled na zvolený předmět práce. Jako jeden z hlavních cílů si autorka stanovila prokázání, že téma české hudební deklamace je jedním z pilířů koncipování ideje české národní hudby od šedesátých let 19. století. Domnívám se, že se jí v práci tato podstatná souvislost podařila zdárně prokázat a vyargumentovat.

Otázka do rozpravy při obhajobě práce: V prvotní fázi definování pravidel správné české hudební deklamace Hostinský argumentuje tím, že je nutné se opřít o texty dramatického charakteru a vyloučit lyrické texty, jimiž se vyznačuje např. lidová česká píseň. Otázka:

Zůstává Hostinský trvale u tohoto názoru, nebo naopak postupně přiznává, že teorie české hudební deklamace by měla být uplatněna i při zhudebňování jiných než výslovně dramaticky založených textů?

Práce se vyznačuje velmi kvalitním technickým zpracováním, nevyskytují se v ní prakticky žádné pravopisné chyby, překlepy apod.

Diplomovou práci hodnotím jako velmi kvalitní a navrhuji hodnocení **výborně**.

V Praze dne 8. června 2023

Doc. PhDr. Roman Dykast, CSc.